

VA-mysteriet i Grönhögen

Som en blixtnad från klar himmel kom ett pressmeddelande 14 juni om stopp av detaljplaner och en förstudie för uppgradering av VA-systemet. *“Under arbetet med detaljplaner på Sydöland har det blivit tydligt att det finns ett behov av att uppgradera VA-anläggningen, som lider av inläckage och kapacitetsproblem.”*

Vi är några i Grönhögen som lagt en hel del tid på att få ut underlag från kommunen samt förstå innebörden.

Vem larmade? Drifftekniker? Någon förbipasserande som klagat? Varför kom det som en total överraskning för politiker, tjänstemän och markägare? Med vilket underlag hade beslutet fattats? Ett beslutsunderlag fanns inte. Siffrorna vi sammanställt har tagits fram under sommaren, efter beslutet.

Upprinnelsen på hela historien börjar under försommaren med att plan och exploatering går till VA och vill veta hur många abonnenter som kan anslutas till Grönhögens avloppsreningsverk samt hur den faktiska belastningen ser ut under året. Den första frågan är omöjligt att besvara exakt. Den andra frågan kräver tätare mätningar med en bredare analys än vad som normalt krävs.

Grönhögens RV byggdes 2006 och dimensionerades för en kapacitet på 1500 personekvivalenter (Pe), ett ungefärligt mått på en genomsnittspersons nyttjande. Cirka 2015-17 beslutade man att stänga Degerhamns RV, dimensionerad för 1000 Pe, med en belastning på 600, och pumpa ner till Grönhögen. Permanentboende ligger stadigt under 600 personer inom området. Antalet sommarboende ändras lite från år till år.

Förutom Pe definieras kapacitet i kubikmeter, med ett dygnsflöde på 675m³. Under vintern är flödena högre då inläckage i gamla ledningar och felkopplade stuprör inte klarar att hantera nederbörden. Vid behov bräddar man avloppet. Reparation av gamla ledningar görs löpande för 7 miljoner/år. Problemet är inte nytt och återkommer varje år.

Nyckeltal för ett reningsverk mäts i BOD (biokemisk syreförbrukning) och fosfor, både inkommande och utgående. Fram till sommaren 2024 har reningsverket fungerat som det ska, med inkommande gränsvärden väl inom satta parametrar. Det är först i juli som verket har problem med utgående värden. Ett operativt problem snarare än ett kapacitetsproblem.

I VA-planen ligger en överföringsledning till östra sidan. Då kan det behövas en uppgradering/nybyggnad. Men att ansluta nya bostäder inom Grönhögen/Södra Möckleby lär knappast knäcka reningsverket. Det finns gott om utrymme sommartid och vintertid är inte problemet abonnenter, snarare läckande ledningar.

Vi har varit i kontakt med VA-experten, Svenskt Vatten, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen samt Boverket. Enligt Boverket så måste kommunen säkerställa att planen blir lämplig och att man kan lösa problemen med VA-systemet innan detaljplanen vinner laga kraft. Det finns möjlighet att köra de här frågorna parallellt men det är ett val som kommunen gör.

Tillsammans med några företagare har vi bjudit in kommunens politiker till en *Visionsvandring i Grönhögen - möjligheter i detaljplaner* den 10 oktober. Vi vill visa vårt Grönhögen och berätta om våra planer och visioner för vår bygd.